

Ceny v zubním lékařství

Publikováno: 31. 10. 2015

Autor: Ing. Martina Škrdlantová, MUDr. Jiří Škrdlant

Poslední dobou jsou zubní lékaři (konkrétně ceny výkonů v zubním lékařství) terčem v médiích. Cílem této „mediální masírký“ určitě není přinést osvětu, ale zaujmout tématem, které je palčivé pro řadu čtenářů či posluchačů (tj. nejlepší zpráva je přece špatná zpráva). Tyto informace často postrádají pohled z druhé strany, tj. názor lékaře nebo jakýsi globální pohled do problematiky.

Pacienti se často cítí býti lékařem ošizeni nebo mylně informováni. Zubní lékaři jsou často považováni za ziskuchtivé zlatokopy, kteří se neohlíží na zdraví a jde jim pouze o peníze.

Problematika úhrad ošetření je pro pacienta značně široká, složitá a navíc v ní dochází k neustálým změnám. Rádi bychom uvedli na pravou míru některé předsudky, nejasnosti a zodpověděli Vaše nejčastější dotazy.

System zdravotního pojištění u zubního lékaře

Je-li daný výkon plně hrazen zdravotní pojišťovnou (ZP) a Váš zubní lékař má s touto ZP smlouvu, u zubního lékaře nic neplatíte. Výkon ale **není zdarma**. Je hrazen ze zdravotního pojištění, které si řádně platíte (přímo Vy nebo prostřednictvím Vašeho zaměstnavatele). Lékař (poskytovatel zdravotních služeb) jednou měsíčně dané pojišťovně zašle tzv. dávku, která obsahuje jednotlivé výkony za ošetřené klienty dané ZP. ZP dávku zkontroluje (některé výkony jsou omezeny např. časem – nelze je u daného pacienta vykázat např. častěji než jednou za rok) a proplatí. Od provedení výkonu do doby, kdy má daný poskytovatel zdravotních služeb finanční prostředky na účtě, uběhne vždy 1-2 měsíce....

Kolik zdravotní pojišťovny zubnímu lékaři za výkon platí?

Výše úhrad ZP za jednotlivé výkony i spektrum hrazených výkonů je předem dáno. Některé výkony zůstaly za posledních 10 let (i více) **v nezměněné výši** (cena materiálu, nájmy, mzdy apod. ale samozřejmě za 10 let značně vzrostly) nebo se navyšují jen symbolicky. Jejich výše často nerespektuje ani použitý materiál, natož další náklady. Lékař (poskytovatel zdravotních služeb) tedy u těchto výkonů **dotuje** nejen materiál, ale i provoz ordinace (vybavení, nájemné, mzdu sestry, ...) a sám pracuje zadarmo.

O této problematice se v médiích často mluví. Zubním lékařům **nejde ani tak o výši úhrady**, ale o to, že péče definována ZP neodráží možnosti soudobé stomatologie. Lékaři nechtějí poškozovat zdraví svých pacientů a provádět výkony, které neřeší problém, ale pouze jej posouvají (tzv. paliativní ošetření).

Proč nehradí ZP lékařům více?

Asi si kladete otázku, proč nemohou zdravotní pojišťovny lékaři za tyto výkony proplatit částku, která by odpovídala **reálným nákladům**. Problém je v tom, že každá ZP má omezený rozpočet, který se odvíjí od počtu jejích klientů (pojištěnců). Je potřeba rozhodnout, do kterého oboru zdravotnictví se peníze investují a kam nikoliv. A rozhoduje se podle toho, jak zásadní je

daný obor pro celkové zdraví člověka je (tj. v konečném důsledku – jaká je úmrtnost, protože kdo by pak pojištění platil a do rozpočtu ZP přispíval, že?)

Vzhledem k tomu, že se na zubní kaz neumírá, případný chybějící zub také nepředstavuje omezení z hlediska přínosu daného člověka do státního rozpočtu (kdežto např. chybějící končetina samozřejmě ano), je zřejmé, že budou vždy **preferovány jiné obory** medicíny.

Určitě také hraje roli to, zda je možné danou léčbu (alespoň ideově) uhradit ze svého či nikoliv. Asi těžko si představíme situaci, že budete postaveni před volbu, že buďto uhradíte sta milionovou částku za operaci srdce svého blízkého nebo zemře. Stát si říká, že kvůli chybějícímu zubu (extrakci hradí ZP) nikdo nezemře, prevence je v silách každého a případné estetické či funkční „detaily“ si každý může uhradit sám, jestliže chce...

Co konkrétně hradí či nehradí zdravotní pojišťovny?

První podmínkou, aby bylo možné úhradu pomocí ZP provést je, že **jste pojištěn**. Druhou podmínkou je, že ošetřující lékař (zdravotnické zařízení) má s danou zdravotní pojišťovnou **smluvní vztah**. Jednotlivé výkony pak můžeme rozdělit:

Výkony (ošetření) hrazené zdravotní pojišťovnou plně

Ošetření plně hrazené pojišťovnou je pro pacienta u lékaře zdarma. Lékař ho dle výše uvedeného schématu vyúčtuje ZP a ta mu ho proplatí. Výkony musí být provedeny (dle ZP) za použití nejlevnějšího (dávno překonaného) materiálu, nejlevnější (tedy zastaralé) technologie a v co nejkratším čase.

Za poskytnutí těchto výkonů nelze od pacienta vybrat žádnou úhradu ani doplatek. Jsou to např.:

- amalgamové výplně z nedózovaného (ručně míchaného) amalgámu. Běžný amalgám, který z ordinací znáte, je připraven továrně s kapslí. Ten ZP nehradí.
- „bílé“ výplně z chemicky tuhnutího materiálu (pouze od v rozsahu od špičáku po špičák). Pozor! Jedná se o jednovrstvý barevně neestetický materiál. Pro zhotovení trvanlivé výplně z tohoto materiálu jsou nutné prostředky, které ZP nehradí (např. koferdam)
- fotokompozitní výplně (pouze u dětí do 18 let na stálé zuby v rozsahu od špičáku po špičák včetně)

- endodontické ošetření (ošetření kořenových kanálků) metodou centrálního čepu. Pozor! Tato metoda neumožňuje kvalitní ošetření a zaplnění zubu (tedy jeho dlouhodobou spolehlivou funkci)
- vyšetření při registraci pacienta a stanovení léčebného plánu (pouze v rámci výkonů hrazených ZP)
- preventivní prohlídky, rentgeny („malý“ intraorální i „velký“ panoramatický)
- extrakce zubu, anestezie
- obyčejná (nejjednodušší) snímatelná náhrada (1x za 3 roky), celokovové korunky, ...

Výkony (ošetření) hrazené zdravotní pojišťovnou částečně

Pacient doplácí rozdíl mezi cenou kalkulovanou (viz níže) a příspěvkem ZP (možno jen u protetických náhrad zubů – korunky, můstky, apod.)

Ceny výkonů nehrazených ze ZP

Cena léčebných výkonů musí být u daného lékaře (poskytovatele zdravotních služeb) **kalkulována na základě příslušných právních předpisů**. Zda si toto ošetření přejete či nikoliv, je na Vás. Tyto výkony ZP nehradí ani částečně a v celé výši si je hradí pacient. Z výkonů jde např. o „bílé“ výplně (plomby) z nadstandardních materiálů a za použití moderních technologií, zubní implantáty, endodontické ošetření pod mikroskopem, apod.

Ve zdravotnictví platí tzv. **věcně usměrňované ceny**, což je závazný postup při tvorbě ceny nebo při kalkulaci ceny. Vypočítává se tzv. minutová sazba, což zjednodušeně jsou náklady dané ordinace přepočtené na jednu minutu. Tato částka se pohybuje mezi 25-60 Kč. Pro každou ordinaci (lékaře) je jiná, protože složení nákladů je pochopitelně rozdílné.

Jaké všechny náklady má zubní lékař?

Z nejvýznamnějších položek uvádíme:

- **Mzdy.** Zubní lékař potřebuje pro výkon svého povolání sestru(y), která mu při ošetření asistuje a připraví vše potřebné. Ve větších zařízeních bývá i recepční, která vyřídí objednávky a nezbytnou administrativu. Lékař pak může pracovat efektivněji. Nejde ale jen o hrubou mzdu

zaměstnanec, je nutné uhradit také zdravotní a sociální pojištění, dovolenou, atd.

- **Nájemné, energie a jiné služby.** Lékař musí někde působit. Nejde jen o ordinaci, ale i čekárnu a další prostory, které jsou k provozu nezbytné (např. sterilizační místnost, atd). Prostory musí někdo uklidit, což po sestře, která pracuje často více jak 8 hodin denně, nelze žádat. Je tedy potřeba zajistit úklid (obvykle v rámci nájmu externí firmou). Prostory musí být vytápěny, musí téci teplá voda, což představuje další náklady. Stomatologické ošetření je závislé na energiích (voda, elektřina, plyn). Ordinace musí být dostupná na telefonu, internet je dnes již také nezbytností.
- **Přístroje.** Kvalitní stomatologická souprava (křeslo) představuje náklad zhruba 500.000 Kč a její životnost není neomezená. RTG (RVG přístroj) je již běžnou součástí ordinace. Jeho cena začíná na 150.000 Kč. K ošetření je ale potřeba desítky dalších přístrojů – jednak pro kvalitní diagnostiku, jednak pro ošetření samotné. Na modernějších pracovištích se náklady šplhají na desítky tisíc měsíčně. Všechny přístroje je nutné dle zákonných předpisů podrobovat servisním kontrolám, čas od času potřebují opravit atd. Počítač(e), tiskárna a speciální programy pro evidenci zdravotnické dokumentace jsou nezbytným předpokladem pro fungování soudobé praxe.
- **Náklady na vzdělávání.** Zubní lékařství (v podstatě jakýkoliv obor medicíny) se neobejde bez kontinuálního postgraduálního vzdělávání. Aby mohl lékař léčit dle postupů, které jsou v souladu se soudobými postupy, nevystačí jen s tím, co se naučil na univerzitě a během praxe. Musí absolvovat řadu školení, stáží, opatřit si literaturu. Chce-li léčit dle moderních postupů nebo se specializovat, musí často i vycestovat za nějakým školením či kongresem do zahraničí. Nejde ale jen o cenu samotné vzdělávací akce. Během doby, co se lékař vzdělává, ordinace stojí, ale nájem atd. se hradit musí. Také ostatní členové teamu potřebují kontinuální vzdělávání v oboru (zaškolení pro obsluhu nových přístrojů, atd.).
- **Materiál a další pomůcky.** K ošetření je potřeba stovky různých materiálů. Nejde jen o běžný spotřební materiál, jako jsou rukavice, kelímky, vrtáčky, frézky, ale speciální přípravky, které se používají pro různé výkony.

Cenu si tedy lékař nevymýšlí, ale **kalkuluje dle právních předpisů**. Není zde žádný prostor pro marži nebo přírůžku, jak si často pacienti myslí.

Oprávněnost jednotlivých položek nákladů v kalkulaci je hlídána příslušnými ministerstvy, které celou problematiku detailně sledují. Odměna pro lékaře, který výkon provádí, tvoří malý zlomek z výše uvedených nákladů.

Vyššími cenami nechce lékař získat více pro svou odměnu, ale chce svým pacientům poskytnout kvalitnější ošetření! Bohužel bez přímých plateb a výkonů nehrazených zdravotní pojišťovnou se dnešní zubní lékařství neobejde, s tím zubní lékař nic nesvede.

Role zubního lékaře

Zubní lékař ale nejen léčí své pacienty. Obvykle je současně manažerem praxe a má povinnosti jako každý jiný podnikatel. Dbá o blaho několika zaměstnanců, musí uhradit povinné platby institucím, hlídá právní aspekty vedení zdravotnického zařízení, splatnost faktur, komunikuje ze zdravotními pojišťovnami, stará se o klientelu... Jeho pracovní doba se tedy neskládá jen z ordinační doby, kterou vidíte na vstupních dveřích. Často tyto činnosti zajišťuje po večerech a víkendech. Za tyto „starosti“ nechce být odměňován jako běžný zaměstnanec, chce oprávněně vyšší odměnu, která je ale stále součástí kalkulačního vzorce kontrolovaného ministerstvy.

Proč se ceny u jednotlivých lékařů liší?

O ceně ošetření rozhodují v kalkulaci tři složky. První je zmíněná **minutová sazba** – jiná bude třeba u lékaře, který není vybaven modernějším vybavením, hradí nízké nájemné a pracuje v lokalitě, kde jsou nižší mzdy. Naopak lékař vybavený moderními technologiemi, který pracuje ve větším městě (má vysoké náklady na nájem a mzdy), bude mít minutovou sazbu vyšší.

Druhou složkou je **čas ošetření**. Jiná bude cena výkonu u lékaře, který v průměru výplň zhotoví za 30 minut, jiná bude u lékaře, který ji zhotovuje 90 minut. Nejde o zručnost lékaře, ale o použití technologií, které čas zhotovení prodlužují. Zjednodušeně lze říci, že čím déle ošetření trvá, tím bude preciznější.

Třetí složkou je **přímý materiál** (významnější materiál, který je přímo součástí výkonu). Jiná bude cena implantace za použití levného dentálního implantátu, jiná za použití značkového dentálního implantátu.

Proč se u jednoho zubního lékaře se za daný výkon platí a u jiného ne?

Výkony, které jsou plně hrazené ze ZP, nemohou být na jednom pracovišti účtovány (přímo nebo formou nějakého doplatku k ceně) a na druhém ne. Proč se tedy někde platí a někde ne?

Prvním důvodem může být, že daný lékař **není smluvním zařízením** Vaší zdravotní pojišťovny. Potom cenu výkonu kalkuluje na základě vlastních podložených nákladů. Rozdíl v ceně mezi „smluvní“ a nesmluvní“ ordinací je tedy v pořádku.

Častějším důvodem je to, že se **nejedná o stejný výkon**. Jestliže sousedka řekla, že za „bílou výplň“ nic neplatila a diví se, proč Vy ano, má pravděpodobně **výplň z úplně jiného materiálu a v jiné lokalizaci** než Vy.